Arolygiaeth Gofal **Cymru**
Care Inspectorate **Wales**

Adroddiad Arolygu Gofal Plant ar gyfer

Crwban Bach

Adeilad Dros Blant
Long Street
Trefdraeth
SA42 0TJ

This report is also available in English

Mae'r adroddiad hwn hefyd ar gael yn Saesneg

Dyddiad Cwblhau'r Arolygiad

22/01/2020

Llywodraeth Cymru © Hawlfraint y Goron 2020.
Cewch ddefnyddio ac ailddefnyddio'r wybodaeth sydd yn y cyhoeddiad hwn (ac eithrio'r logos) yn ddi-dâl, mewn unrhyw fformat neu gyfrwng, o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored. Gallwch weld y Drwydded Llywodraeth Agored ar wefan yr Archifau Gwladol, neu gallwch ysgrifennu at The Information Policy Team, The National Archives, Kew, London, TW9 4DU, neu anfon e-bost at: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk
Rhaid i chi atgynhyrchu ein deunydd yn fanwl gywir a pheidio â'i ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Graddau	Yr hyn y mae'r graddau yn ei olygu
Rhagorol	Dyma wasanaethau sy'n ymrwymedig i welliant parhaus ac sydd â llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o ymarfer ac arloesi sy'n arwain y sector. Mae'r gwasanaethau hyn yn darparu gofal a chymorth o ansawdd uchel a gallant ddangos eu bod yn gwneud cyfraniad cadarn tuag at wella llesiant plant.
Da	Dyma wasanaethau sydd â chryfderau a heb unrhyw feysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol. Maent yn rhagori ar y gofynion sylfaenol yn gyson, gan sicrhau canlyniadau cadarnhaol i blant a hybu eu llesiant yn rhagweithiol.
Digonol	Dyma wasanaethau lle mae mwy o gryfderau na meysydd i'w gwella. Maent yn ddiogel ac yn bodloni'r gofynion sylfaenol ond mae angen gwelliannau er mwyn hybu llesiant a gwella canlyniadau i blant.
Gwael	Dyma wasanaethau lle mae mwy o feysydd pwysig i'w gwella na chryfderau ac mae enghreifftiau arwyddocaol o ddiffyg cydymffurfio sy'n effeithio'n negyddol ar lesiant plant. Lle mae gwasanaethau'n wael, byddwn yn cymryd camau gorfodi ac yn cyflwyno hysbysiad diffyg cydymffurfio.

Disgrifiad o'r gwasanaeth

Roedd Crwban Bach wedi'i gofrestru yn 2016 ac mae'n darparu gofal cofleidiol a gofal ar ôl ysgol ar gyfer hyd at 16 o blant rhwng 3 a 12 oed. Mae'r gwasanaeth yn cynnig sesiwn gofleidiol rhwng 9am a 12.55pm neu rhwng 12pm a 3.15pm, a sesiwn ar ôl ysgol rhwng 3.20pm a 5.30pm, yn ystod y tymor, o ddydd Llun i ddydd Gwener. Mae'r gwasanaeth yn gweithredu o adeilad Dros Blant yn Nhrefdraeth, Sir Benfro. Elizabeth Davies yw'r person cofrestredig, a hi a Katie Morris yw'r personau â chyfrifoldeb. Mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog ac mae'n cynnig y 'Cynnig Rhagweithiol ar gyfer y Gymraeg' mewn perthynas â'r Gymraeg.

Crynodeb

Thema	Gradd
Llesiant	**Da**
Gofal a Datblygiad	**Da**
Yr Amgylchedd	**Da**
Arwain a Rheoli	**Da**

1. Asesiad cyffredinol

Gwelsom fod y plant yn mwynhau eu hunain yn fawr iawn yng nghlwb y Crwban Bach. Cânt hwyl gyda'u ffrindiau ac maent yn cael gofal mewn amgylchedd diogel ac ysgogol. Maent yn cael gofal gan staff magwrus a chyson sy'n ymrwymedig i ddiwallu eu hanghenion unigol. Mae'r rhieni'n hapus iawn gyda'r gwasanaeth a ddarperir.

2. Gwelliannau

Mae'r person cofrestredig wedi cyflawni'r argymhellion a nodwyd yn yr adroddiad arolygu diwethaf mewn perthynas â dogfennaeth.

3. Gofynion ac argymhellion

Gwnaethom argymhellion mewn perthynas â llesiant ac arwain a rheoli. Mae'r rhain wedi'u nodi yng nghefn yr adroddiad.

1. Llesiant Da

Crynodeb

Gwrandewir ar y plant yng nghlwb y Crwban Bach ac maent yn gwneud dewisiadau. Maent yn teimlo'n hapus, yn ddiogel ac maent wedi setlo. Maent yn mwynhau cyfleoedd da i gymdeithasu â'u cyfoedion yn ystod chwarae rhydd a arweinir gan y plant yn ogystal â gweithgareddau a gynlluniwyd.

Ein canfyddiadau

Mae'r plant yn gwneud penderfyniadau effeithiol ynghylch eu chwarae o amrywiaeth o weithgareddau a gaiff eu cynnig yn y clwb. Roeddent yn dewis chwarae â gweithgareddau sy'n addas i'w hoedran megis dinosoriaid, doliau, pêl-droed, gemau amrywiol, gweithgareddau creadigol a thoes chwarae. Roeddent yn gallu cael gafael ar adnoddau a oedd wedi'u gosod yn yr ystafell, ond roeddent yn hyderus ynghylch gwneud ceisiadau i'r staff ac yn gwybod y byddai eu hanghenion yn cael eu diwallu lle y bo'n bosibl. Er enghraifft, gofynnodd un plentyn am gael chwarae gêm o ddrafftiau, ac aeth aelod o'r staff i'w ôl o'r cwpwrdd storio er mwyn i'r plentyn ei chwarae.

Dywedodd y plant wrthym y gallent ofyn i'r staff am yr adnoddau yr oeddent am eu cael, a gwelsom hyn ar waith pan wnaethant ofyn yn hyderus am y toes chwarae a'r pensiliau ar gyfer tynnu lluniau. Roedd y plant yn cyrraedd y clwb yn hapus, gan wenu a chwerthin gyda'u ffrindiau. Roeddent yn fwy na pharod i ymgysylltu â'r plant eraill, ac roeddent yn sgwrsio â'r staff ynglŷn â'r hyn roeddent am ei chwarae ac am eu hoff chwaraewyr pêl-droed. Roeddent yn rhyngweithio'n hyderus â'r arolygydd, gan sgwrsio am eu hoff weithgareddau yn y clwb. Roedd y plant yn gwybod â phwy y byddent yn siarad os oeddent yn teimlo'n drist a dywedwyd wrthym eu bod yn teimlo'n ddiogel yn y clwb. Gwnaethant ddweud wrthym eu bod yn mwynhau mynychu'r clwb, chwarae gyda'u ffrindiau, chwarae pêl-droed, tynnu lluniau, lliwio a helpu i gyflawni tasgau. Roedd ganddynt gydberthnasau da iawn â'r staff a gwnaethant ddangos eu gwaith celf i'r staff yn hapus ac yn falch, yn ogystal â sôn wrthynt am sut roeddent yn teimlo. Er enghraifft, dywedodd un plentyn wrth aelod o'r staff ei fod yn teimlo'n flinedig, a chafodd faldod a sicrwydd. Roedd y plant yn chwarae gyda'i gilydd ac roeddent yn cydweithredu'n dda iawn yn ystod ein hymweliad. Er enghraifft, gwnaeth un plentyn helpu plentyn arall i ddod o hyd i bapur yn ddigymell er mwyn i'r ddau ohonynt allu cwblhau gweithgaredd crefft gyda'i gilydd. Roedd ymdeimlad o gymuned yn y clwb, ac roedd y plant yn helpu ei gilydd ac yn dangos cwrteisi. Roedd y plant hŷn yn helpu'r plant iau i arllwys dŵr amser byrbryd a dewisodd pob plentyn ddweud diolch mewn amrywiaeth o ieithoedd wrth gael byrbryd. Roedd y plant yn barod i wahodd y plant eraill i chwarae a gwnaethant sgwrsio'n fywiog â'i gilydd wrth iddynt chwarae. Neidiodd y plant i fyny ac i lawr a chanu'n uchel pan wnaethant sgorio gôl yn y gêm pêl-droed pen bwrdd.

Roedd y plant yn symud yn rhydd o un gweithgaredd i'r llall ac roeddent wedi ymgolli mewn gweithgareddau poblogaidd megis lliwio a chwarae drafftiau am gryn dipyn o amser. Roedd rhai o'r plant yn ymlacio yn yr ardal â charped ac yn canu'n dawel i'w hunain. Ni welsom y plant yn chwarae yn yr awyr agored oherwydd y tywydd garw. Fodd bynnag, gwelsom

dystiolaeth ffotograffig o'r plant yn mwynhau amrywiaeth o weithgareddau yn yr awyr agored. Roedd gweithgareddau'n cynnwys cwrs rhwystrau, gemau pêl-droed, ac ymweliadau â'r traeth a'r parc.

Roedd y plant yn gyfforddus yn eu hamgylchedd gan ddangos hyder wrth gynnig help ar bob cyfle. Er enghraifft, roedd y plant yn dosbarthu platiau a chwpanau, yn arllwys dŵr ac yn cynnig tost i'r plant eraill. Gwnaeth y plant dacluso ar wahanol adegau yn ystod ein hymweliad a golchi a sychu eu dwylo yn annibynnol. Fodd bynnag, gellir datblygu mwy o gyfleoedd i feithrin annibyniaeth y plant amser byrbryd.

2. Gofal a Datblygiad Da

Crynodeb

Mae'r staff yn adnabod y plant y maent yn gofalu amdanynt yn dda ac yn darparu gofal ymatebol sy'n diwallu eu hanghenion unigol. Maent yn creu awyrgylch hamddenol a gofalgar lle caiff y plant eu cefnogi i gymryd rhan yn eu dewis o weithgareddau.

Ein canfyddiadau

Mae'r staff yn gwybod bod diogelu'r plant yn flaenoriaeth uchel, ac yn dangos dealltwriaeth dda o ddelio â phryderon neu ddatgeliadau pan roddir senarios iddynt. Roedd y staff wedi cwblhau eu hyfforddiant cymorth cyntaf diweddaraf ac roedd gweithdrefnau clir ar waith i ddelio ag unrhyw ddigwyddiadau neu ddamweiniau, gan gynnwys casglu llofnodion y staff a'r rhieni. Roedd y staff yn dilyn gweithdrefnau hylendid da, er enghraifft yn golchi eu dwylo ac yn sychu byrddau cyn paratoi a gweini byrbrydau. Roedd y rhieni wedi llofnodi'r ffurflenni cydsyniad meddygol brys cyn i'w plant ddechrau yn y gwasanaeth.

Roedd y staff yn annog y plant i rannu, i fod yn garedig i'w gilydd ac i ystyried teimladau'r plant eraill. Roedd y staff yn dilyn polisi ymddygiad y gwasanaeth. Roeddent yn gadarnhaol iawn, gan ganmol y plant yn rheolaidd. Roedd y staff a'r plant wedi creu arddangosfa a oedd yn pwysleisio nodweddion ffrind da. Roedd y staff yn modelu ymddygiad disgwyliedig drwy siarad â'i gilydd ac â'r plant yn garedig. Roeddent yn eistedd gyda'r plant ac yn rhyngweithio mewn ffordd gadarnhaol, gan siarad â nhw am yr hyn roeddent yn ei chwarae neu'n chwarae gemau gyda'r plant.

Roedd y staff yn darparu gofal magwrus ac ymatebol. Roeddent yn adnabod y plant yn dda ac yn gyfarwydd â'u dymuniadau o ran eu dewisiadau chwarae. Roedd y staff yn cynllunio gweithgareddau ar y cyd â'r plant, megis nosweithiau gemau, tennis, noswaith ffilm, pobi a chrefftau Santes Dwynwen. Roedd y staff yn cynnig cyfleoedd ar gyfer gweithgareddau chwarae wedi'u harwain gan y plant ym mhob sesiwn. Roedd tystiolaeth ffotograffig yn dangos y plant yn cymryd rhan mewn amrywiaeth eang o weithgareddau megis coginio, cyfleoedd i weld anifeiliaid egsotig, paentio, picnic a theithiau cerdded yn y goedwig. Roedd y gwasanaeth wedi cymryd rhan yng nghystadlaethau celf a chrefft Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd ac wedi ennill yn yr adran pypedau a'r adran tecstiliau grŵp. Roedd y gwasanaeth yn darparu'r ‘Cynnig Rhagweithiol’ ar gyfer y Gymraeg.

3. Yr Amgylchedd Da

Crynodeb

Mae'r arweinwyr yn sicrhau bod yr amgylchedd yn lân ac yn cael ei gynnal a'i gadw'n dda, a'i fod yn addas ar gyfer ystod oedran y plant sy'n cael gofal. Mae ardal gemau aml-ddefnydd amgaeedig ar gael i'r plant yn yr awyr agored, a gallant fanteisio ar adnoddau addas a glân.

Ein canfyddiadau

Mae'r plant yn ddiogel gan fod y drws i'r neuadd yn cael ei gadw ar glo ac ni chaiff ymwelwyr ddod i mewn heb fod aelod o'r staff yn agor y drws iddynt. Roedd manylion pob ymwelydd â'r gwasanaeth yn cael eu cofnodi. Roedd y rhieni yn llofnodi cofrestr wrth gasglu eu plant o'r gwasanaeth. Roedd cofnodion cynnal a chadw yn dangos bod y larymau tân a mwg wedi cael eu profi. Roedd y diffoddwyr tân ar y wal wedi cael eu gwasanaethu ac roedd yr arweinwyr yn cynnal ymarferion tân rheolaidd er mwyn sicrhau bod y plant a'r staff yn gyfarwydd â gweithdrefnau gwagio'r adeilad. Roedd yr holl gyfarpar trydanol wedi cael prawf PAT, ac roedd y boeler yn cael ei wasanaethu'n flynyddol. Roedd y dystysgrif yswiriant atebolrwydd cyhoeddus yn cael ei harddangos ar hysbysfwrdd ac roedd yn gyfredol. Roedd cyfarpar glanhau yn cael ei storio mewn cwpwrdd, allan o gyrraedd y plant, ac roedd yr amgylchedd yn lân ac yn daclus. Roedd yr arweinwyr yn cwblhau asesiadau risg trylwyr o'r ardaloedd a ddefnyddiwyd gan y plant ac yn cadw cofnodion.

Mae'r arweinwyr yn sicrhau bod y plant yn cael gofal mewn amgylchedd sy'n canolbwyntio ar y plentyn. Roeddent yn gwneud defnydd da o'r gofod sydd ar gael i'r plant gael chwarae, gorffwys a bwyta. Roeddent yn trefnu byrddau er mwyn darparu ardal amser byrbryd lle gallai'r plant fwynhau eu byrbrydau mewn grŵp cymdeithasol. Mae yna ardal i'r plant gael ymlacio a darllen. Roedd y gwasanaeth yn defnyddio ardal gemau aml-ddefnydd amgaeedig awyr agored yr ysgol leol. Yn ogystal, roedd yn defnyddio ei gyfarpar ei hun yn yr ardal awyr agored, megis peli, parasiwt a cherbydau reidio.

Roedd amrywiaeth o deganau a gemau o ansawdd da ar gael i'r plant chwarae dan do ac yn yr awyr agored. Roedd llyfrau darllen a gemau Cymraeg ar gael. Roedd yr adnoddau'n lân ac mewn cyflwr da, ac roedd digon o ddewis ar gyfer grŵp oedran y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Roedd digon o ddeunyddiau ar gael ar gyfer gweithgareddau crefft megis paent, pinnau ffelt, creonau a phensiliau lliw.

4. Arwain a Rheoli — Da

Crynodeb

Mae'r arweinwyr wedi datblygu systemau a gwiriadau er mwyn sicrhau bod y gwasanaeth yn cael ei gynnal yn ddidrafferth. Mae systemau ar waith er mwyn adolygu ansawdd y gofal y maent yn ei ddarparu. Mae'r arweinwyr wedi datblygu partneriaethau da â'r rhieni a'r ysgol leol.

Ein canfyddiadau

Mae gan y gwasanaeth ddatganiad o ddiben ar waith sy'n rhoi darlun cywir o'r gwasanaeth a ddarperir. Fodd bynnag, mae'r amserau agor ar gyfer y gwasanaeth cofleidiol a'r gofal ar ôl ysgol yn amrywio o un tymor i'r llall, a dylid rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Arolygiaeth Gofal Cymru am y newidiadau hyn bob tymor. Mae'r arweinwyr yn adolygu eu polisïau a gweithdrefnau yn rheolaidd, ac mae'r staff yn eu rhoi ar waith yn effeithiol yn eu harferion beunyddiol. Er enghraifft, roedd y staff yn dilyn y dulliau cadarnhaol, a amlinellir ym mholisi rheoli ymddygiad y gwasanaeth, drwy gydol ein hymweliad.

Mae'r arweinwyr yn adolygu ansawdd y gwasanaeth bob blwyddyn ac yn llunio adroddiad sy'n llawn gwybodaeth. Roedd y sylwadau o holiaduron y rhieni a'r plant yn gadarnhaol. Dywedodd y rhieni bod eu plant yn mwynhau dod i'r gwasanaeth gymaint fel eu bod nhw wedi gofyn a gael dod hyd yn oed ar y diwrnodau pan nad oedd disgwyl iddynt fod yno.

Roedd gan y staff gymwysterau addas. Roedd un aelod o'r staff wrthi'n cwblhau cymhwyster lefel 3 mewn gwaith chwarae, ac roedd gan bob aelod arall o'r staff gymwysterau perthnasol. Roeddent wedi cael hyfforddiant cyfredol ar ddiogelu, cymorth cyntaf pediatrig a hylendid bwyd. Roedd yr arweinwyr yn cynnal arfarniadau blynyddol a sesiynau goruchwylio rheolaidd ar y staff ac roeddent wedi nodi anghenion hyfforddi a thargedau o ran datblygu. Roedd ffeil bron pob aelod o'r staff yn cynnwys y dogfennau cywir. Fodd bynnag, nid oedd ffeil un aelod o'r staff yn cynnwys geirdaon. Rhoddwyd geirdaon yn y ffeil cyn diwedd y broses arolygu.

Roedd y rhieni a'r gofalwyr yn siarad yn gadarnhaol iawn am y gwasanaeth. Roeddent yn hapus â'r wybodaeth a gawsant cyn i'w plentyn ddechrau yn y gwasanaeth. Roedd yr arweinwyr yn cael sgwrs hamddenol â'r rhieni a'r gofalwyr ar ddiwedd y sesiwn ynghylch amser eu plant yn y gwasanaeth. Roedd yr arweinwyr wedi cytuno ar gontractau gyda'r holl rieni, ac wedi ceisio caniatâd am wahanol agweddau megis tynnu ffotograffau. Dywedodd y rhieni wrthym fod y gwasanaeth yn cyfathrebu'n dda â nhw. Mae gan y gwasanaeth gydberthynas dda â'r ysgol y mae'n ei gwasanaethu. Mae'n sicrhau bod y plant yn parhau i fod yn rhan o'r gymuned drwy gymryd rhan mewn cystadlaethau celf lleol a chenedlaethol.

5. Gwelliannau sydd eu hangen ac a argymhellir yn dilyn yr arolygiad hwn

5.1 Meysydd o ddiffyg cydymffurfio a nodwyd mewn arolygiadau blaenorol

Dim

5.2 Argymhellion ar gyfer gwella

Rydym yn argymell y canlynol;

- rhoi mwy o annibyniaeth i'r plant yn ystod amser byrbryd;
- cadw geirdaon y staff yn ffeiliau'r staff;
- sicrhau bod AGC yn cael eu diweddaru bob tymor am newidiadau i'r gwasanaeth, yn enwedig amserau agor

6. Sut y gwnaethom gynnal yr arolygiad hwn

Roedd hwn yn arolygiad dirybudd llawn a gynhaliwyd fel rhan o'n rhaglen arferol o arolygiadau. Rhoddwyd adborth dros y ffôn yn ddiweddarach.

Ymwelodd un arolygydd â'r gwasanaeth ar 17 a 22 Ionawr 2020 am gyfanswm o tua phedair awr a hanner. Gwnaethom y canlynol:

- archwilio sampl o ddogfennau a pholisïau;
- arsylwi ar yr ymarfer;
- cynnal arolygiad gweledol o'r safle;
- arsylwi ar blant yn defnyddio adnodd SOFI (Fframwaith arsylwi byr ar gyfer arolygu) ac arsylwadau grŵp cyffredinol,
- siarad â'r person cofrestredig, y person â chyfrifoldeb, y staff, y rhieni, y gofalwyr a'r plant.

Ceir rhagor o wybodaeth am yr hyn rydym yn ei wneud ar ein gwefan:
www.arolygiaethgofal.cymru

7. Ynglŷn â'r gwasanaeth

Y math o ofal a ddarperir	**Gofal Dydd Plant** **Gofal y Tu Allan i'r Ysgol**
Person Cofrestredig	**Elizabeth Davies**
Person â chyfrifoldeb	**Katie Morris** **Elizabeth Davies**
Uchafswm y lleoedd a gofrestrwyd	**16**
Ystod oedran y plant	**3 – 12 oed**
Oriau agor	**9am-12.55pm, 12pm-3.15pm, 3.20pm-5.30pm, o ddydd Llun i ddydd Gwener , yn ystod y tymor yn unig**
Iaith weithredol y gwasanaeth	**Dwyieithog**
Dyddiad arolygiad blaenorol Arolygiaeth Gofal Cymru	**28 Ebrill 2017**
Dyddiad yr ymweliad arolygu hwn	**17 Ionawr 2020**
A yw hwn yn wasanaeth Dechrau'n Deg?	**Nac ydy**
A yw'r gwasanaeth yn darparu addysg blynyddoedd cynnar ar gyfer plant tair a phedair oed?	**Nac ydy**
A yw'r gwasanaeth hwn yn darparu'r Cynnig Rhagweithiol ar gyfer y Gymraeg?	**Ydy. Mae hwn yn wasanaeth sy'n darparu'r "Cynnig Rhagweithiol" ar gyfer y Gymraeg. Mae'n darparu gwasanaeth sy'n rhagweld, yn nodi** **ac yn diwallu anghenion y Gymraeg ac anghenion diwylliannol pobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu a all ei ddefnyddio.**
Gwybodaeth Ychwanegol:	

Dyddiad Cyhoeddi 19/03/2020